

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**Національний авіаційний університет**

Факультет транспорту, менеджменту і логістики

Кафедра організації авіаційних перевезень

УЗГОДЖЕНО

В.о декана ФТМЛ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

_____ Т.Мостенська

_____ А.Полухін

«__» _____ 2020 р.

«__» _____ 2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Авіатранспортна політика та планування»

Галузь знань: 27 «Транспорт»

Спеціальність: 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)»

Спеціалізація: 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)»

Освітньо-професійна програма: «Організація перевезень та управління на транспорті (повітряному)»

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	1	90/3	15	15	-	60	-	-	диф.залік 1с
Заочна	1	90/3	6	4	-	80	1 к-1с	-	диф.залік 1с

Індекс: НМ-7-275-1/20-2.2.1

НМ-7-275-1з/20-2.2.1

СМЯ НАУ РП 19.01-01-2020

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Авіатransпортна політика та планування»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2020
		стор. 2 з 8	

Робочу програму навчальної дисципліни «Авіатransпортна політика та планування» розроблено на основі освітньої програми та навчальних планів №НМ-7-275-1/20, №НМ-7-275-13/20 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)», спеціалізацією 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» освітньо-професійної програми «Організація перевезень та управління на транспорті (повітряному)» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

доцент кафедри

організації авіаційних перевезень

_____ Т.А. Дерев'янка

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» (спеціалізації 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» освітньо-професійної програми «Організація перевезень та управління на транспорті (повітряному)»), - кафедри організації авіаційних перевезень, протокол № __ від «__» _____ 2020р.

Завідувач кафедри _____ Д.О. Шевчук

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету транспорту, менеджменту і логістики, протокол №__ від «__» _____ 2020 р.

Голова НМРР

_____ І.Шевченко

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Авіатранспортна політика та планування»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2020
		стор. 3 з 8	

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	4
2. Зміст навчальної дисципліни	5
2.1. Структура навчальної дисципліни	7
2.2. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)	7
2.3. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН).....	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання.....	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Авіатранспортна політика та планування»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2020
		стор. 4 з 8	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення робочої програми навчальної дисципліни», затвердженої розпорядженням № 071/роз від 10.07.2019 р., №088/роз від 16.10.2019р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Дана дисципліна є складовою теоретичною основою знань та вмінь для вивчення технологічних дисциплін підготовки фахівців в області організації перевезень.

Метою викладення дисципліни є формування у слухачів дослідницьких навичок з теорії та практики формування авіатранспортної політики міжнародного і вітчизняного рівнів, планування розвитку її окремих складових, а також з правових та економічних проблем авіаційної системи.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- дослідження змісту та розвитку авіатранспортної політики та планування;
- визначення особливостей авіатранспортної політики та планування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

- здатність використовувати сучасні методи та принципи авіатранспортної політики та планування та її окремих елементів, правових та економічних проблем авіаційної системи;
- здатність використовувати знання нормативно-правової бази, яка визначає функціонування авіатранспортної галузі, закони й принципи функціонування складних систем у поєднанні із потрібними математичними інструментами для опису функціонування і розвитку авіаційних транспортних технологій.

Навчальна дисципліна «Авіатранспортна політика та планування» є базовою для вивчення навчальних дисциплін: «Управління ланцюгом постачань», «Авіаційний менеджмент і туризм».

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного **навчального модуля №1 «Методологічні аспекти авіатранспортної політики та планування»**, який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль 1. «Методологічні аспекти авіатранспортної політики та планування».

Тема 1. Цілі та основні принципи авіатранспортної політики та планування. Цілі авіатранспортної політики та планування. Документи, на яких ґрунтується авіатранспортна політики та планування. Загальні принципи авіатранспортної політики та планування. Загальні положення авіатранспортної політики та планування.

Тема 2. Планування провізної ємності авіакомпаній. Типові положення, критерії, цілі і основні принципи регулювання ємності за методами "попереднього визначення", угоди "Бермуди-1" і "вільного визначення".

Тема 3. Положення про тарифи у двосторонніх угодах. Типові положення про тарифи в двосторонніх угодах. Визначення терміну "тариф". Фактори визначення тарифів. Механізми розробки тарифів. Затвердження тарифів. Термін дії встановлених тарифів. Забезпечення дотримання тарифів.

Тема 4. Авіатранспортна політика по відношенню до комерційної діяльності авіакомпаній. Чотири механізми регулювання комерційної діяльності авіакомпаній при виконанні міжнародних повітряних перевезень: наземне обслуговування, переказ валют і

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Авіатранспортна політика та планування»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2020
		стор. 5 з 8	

перерахування виручки, наймання на роботу іноземного персоналу і продаж і маркетинг авіатранспортних послуг.

Тема 5. Авіатранспортна політика в області національного регулювання авіаційного транспорту. Процес національного регулювання: законодавчий компонент, ліцензійний компонент, спеціальний дозвільний процес. Структура національного регулювання: організаційний компонент, правовий компонент.

Тема 6. Авіатранспортна політика в області багатостороннього регулювання авіаційного транспорту. Процес національного регулювання: законодавчий компонент, ліцензійний компонент, спеціальний дозвільний процес. Структура національного регулювання: організаційний компонент, правовий компонент.

Тема 7. Політика щодо доступу до основного ринку. Права на маршрути. Права на експлуатацію. Права на перевезення. Вплив так званої «шостої свободи» на доступ до ринку.

Тема 8. Політика щодо нерегулярних авіаперевезень. Політика щодо діяльності аеропортів. Характеристики нерегулярних авіаперевезень. Види міжнародних нерегулярних авіаперевезень. Регулювання нерегулярних авіаперевезень. Наземне обслуговування. Виділення "вікон". Приватизація в сфері аеропортового обслуговування.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Методологічні аспекти авіатранспортної політики та планування»									
1.1	Цілі та основні принципи авіатранспортної політики та планування	1 семестр				1 семестр			
		12	2	2	8	9	-	-	9
1.2	Планування провізної ємності авіакомпаній	12	2	2	8	11	2	-	9
1.3	Положення про тарифи у двосторонніх угодах	12	2	2	8	9	-	-	9
1.4	Авіатранспортна політика по відношенню до комерційної діяльності авіакомпаній	12	2	2	8	11	-	2	9
1.5	Авіатранспортна політика в області національного регулювання авіаційного транспорту	12	2	2	8	11	2	-	9
1.6	Авіатранспортна політика в області багатостороннього регулювання авіаційного транспорту	12	2	2	8	11	-	2	9
1.7	Політика щодо доступу до основного ринку	9	2	2	5	11	2	-	9
1.8	Політика щодо нерегулярних авіаперевезень. Політика щодо діяльності аеропортів	4	1	-	3	9	-	-	9
1.9	Виконання контрольної (домашньої) роботи (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
1.10	Модульна контрольна робота №1	5	-	1	4	-	-	-	-
Усього за модулем №1		105	15	15	60	90	6	4	80
Усього за навчальною дисципліною		105	15	15	60	90	6	4	80

2.2. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в галузі авіатранспортної політики та планування, які

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Авіатранспортна політика та планування»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2020
		стор. 6 з 8	

використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця з базовою та повною вищою освітою.

Дана контрольна робота є важливим етапом у підготовці майбутнього фахівця з організації перевезень і управління на транспорті.

Виконання, оформлення та захист контрольної роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, відведений на виконання роботи – 8 годин самостійної роботи.

2.3. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН)

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідними викладачами, затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні дослідницько-практичних задач з авіатранспортної політики та формування планів розвитку авіатранспортної галузі країни та окремих авіапідприємств.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Руководство по регулированию международного воздушного транспорта (Doc 9626), ICAO, 2004

3.2.2. Политика и инструктивный материал в области экономического регулирования международного воздушного транспорта (Doc 9587), ICAO, 2008

3.2.3. Руководство по прогнозированию воздушных перевозок (Doc 8991)

3.2.4. Типовые соглашения ICAO о воздушных сообщениях, издание ICAO, 2004.

Допоміжна література

3.2.5. Планування діяльності підприємства. Практикум [Текст]: навч. посіб. / [Андреюк Н. В., Скопенко Н. С., Пашнюк Л. О.]; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ: Київський університет, 2015. - 191 с.

3.2.6. Планування комерційної діяльності [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г. М. Тарасюк. - К. : Каравела, 2005. - 400 с.

3.2.7. Впровадження методів прогнозування і планування в умовах ринкової економіки [Текст] / В. І. Науменко, Б. Я. Пансюк. - К. : Глобус, 1995. - 198 с.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. https://www.icao.int/Meetings/atconf6/Documents/Doc%209626_ru.pdf

3.3.2. https://www.icao.int/Meetings/atconf6/Documents/Doc%209626_en.pdf

3.3.3. https://www.icao.int/Meetings/atconf6/Documents/Doc%209587_ru.pdf

3.3.4. https://www.icao.int/Meetings/atconf6/Documents/Doc%209587_en.pdf

3.3.5. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Авіатранспортна політика та планування»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2020
		стор. 7 з 8	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1	
	1 семестр	1 семестр
Виконання завдань на практичних заняттях	70 (сумарна)	30 (сумарна)
Тестове опитування	10 (сумарна)	-
Виконання та захист контрольної (домашньої) роботи (ЗФН)	-	30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	40 балів	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
<i>Підсумкова семестрова контрольна робота</i>	-	40
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Авіатранспортна політика та планування»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2020
		стор. 8 з 8	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				